

Slovenski glasnik.

Slovensko slovstvo. — Občna zgodovina. Spisal in založil Janez Jesenko. Tretji del: Novi vek. V Ljubljani 1881, vélika 8^{ka}, 224 str. Natisnila „Narodna Tiskarna“. Cena 80 kr. — Tako se imenuje izvrstna knjiga, s katero je neumorno delavni pisatelj gosp. profesor Jesenko spet obogatil naše šolsko slovstvo ter z njo dovršil svojo tri knjige obsezajočo „Občno zgodovino“, katero najtopleje priporočamo vsem uka željnim Slovencem. Osobito „Novi vek“ opisuje vse važnejše zgodovinske dogodbe do leta 1880. tako mikavno, jasno in točno, da bode gotovo dobro došel vsem tistim, ki se želé v zgodovinskeji stroki izobraziti in poučiti ali svoje v šoli pridobljeno zgodovinsko znanje na novo pokrepčati. Ker nam je isti g. pisatelj uže pred več leti spisal tudi zemljepisno začetnico (cena 60 kr.), občni zemljepis (cena 2 gld.), mali občni zemljepis (cena 80 kr.) in prirodoznanski zemljepis (cena 1 gld.), imamo za zemljepis in zgodovino vse potrebne učne knjige in drugega ne pogrešamo, nego da nam slavna vlada pokaže toliko dobre volje, da veli ta dva predmeta po naših srednjih šolah v domačem jeziku učiti.

Lurška Mati Božja. Francoski spisal Henrik Lesserre, poslovenil Franjo Marešič. Z dovoljenjem visokočastitega Ljubljanskega škofijstva. V Ljubljani 1881, vélika 8^{ka}, 271 str. Samozaložba. Tisk Kleinov in Kovačev. — Ta iz francoskega preložena knjiga opisuje, kako se je Mati Božja pred nekoliko leti prikazovala v Lardu na Južnem Francoskem, kako so se potem godila in kako se še gode čuda. Stane mehko vezana 1 gld., v polplatnu 1 gld. 20 kr., v polusnji 1 gld. 25 kr., in vsa v platnu 1 gld. 40 kr. Po pošti 10 kr. več; kdor vzame 10 iztisov, ni mu treba zanje plačevati poštuine. Prodaje jih prelagatelj g. Franjo Marešič, kaplan v Šentvidu nad Ljubljano in katoliška bukvarna v Ljubljani. Nedavno smo čitali v nemškem listu, da je Lesserrejeva „Lurdska Mati Božja“ sedaj najbolj razširjena knjiga na svetu, ter je v sedmih letih doživela 142 po več stotisoč eksemplarov močnih natisov. Preložena je do sedaj v mnoge evropske jezike. Slovenski prevod se jako dobro bere.

Slovanska Jeka imenuje se 43 strani velike osmerke obsežna in gospodu dr. Janezu Bleiweisu posvečena zbirka četverospbev in zborov, katere je zložil ter na svitlo dal gospod Fran Gerbič, skladatelj v Cirknici pri Rakeku. Zbirka, v kateri se nahaja 19 četverospbev in zborov za moške in dva tudi za ženske glasove v slovenskem ter nekoliko njih tudi v hrvatskem in češkem jeziku, stane 1 gld., po pošti 1 gld. 10 kr., kesneje se bode delo prodajalo pri knjigarjih po 1 gld. 50 kr.

G. F. S. Vilhar, ravnatelj gradske glasbene škole v Karlovcu na Hrvatskem, oznanja, da hoče na svitlo dati zbrana literarna in glasbena dela pokojnega svojega očeta, slovenskega pesnika in skladatelja Miroslava Vilharja.

Baron Helfert bode v knjigarni Karla Prochaske na Dunaji dal na svitlo knjigo, v kateri bodo v narodopisnem in kulturnem oziru opisani vsi narodi, živeči v avstrijsko-ogerskeji državi. Delo o Slovencih je prevzel g. profesor

Jos. Šuman, a Hrvate bode opisaval g. prof. Jos. Starè. „Vienac“ piše: „Radovat će se svaki patriot, što je opis Hrvata preuzeo vestni prof. Starè, koj nam jamstvuje, da će u toj kolekciji hrvatsko pleme valjano i vjerno biti orisano.“ Tudi mi se radujemo in čestitamo, da sta opisovanje slovenskega in hrvatskega naroda prevzela dva večča moža, oba Slovenca in pospešnika našemu listu.

Opazke, kako je ravnati pri krajnih pozvedbah in komisijonalnih obravnavah o pritožbah po zakonu od 24. maja 1869., 6. aprila 1879., 28. marca 1880., in 30. marca 1881. leta vloženih zaradi napačnega preudarka posameznih zemljišč, gledé tega, ali so dolžna davek plačevati, ali so davka prosta, in zaradi napačne učenitve v vrstilno tarifo. V Ljubljani 1881. 4^{ka}, 21 str. Natisnila Klein in Kovač. Založila c. kr. deželna cenilna komisija za uravnávo zemljiškega davka.

Preširnova „Nebéška procésija“. G. prof. dr. Jož. Pajek je v poslednjem, t. j. 8. snopiči celovškega „Krosa“, na 474. in 475. str. pod naslovom „Nekaj drobtinic iz slovenskega slovstva“ poleg družega objavil, da hrani g. doktorand Ulrih, odvetniški koncipijent v Mariboru, rokopis Preširnové pesni „Nebéška procésija.“

Kolikor jaz vem, natisnila se je bila „Nebéška procésija“ prvič v V. zvezku „Kranjske Čbelice“ 1848. l. str. 20—24, in kakor kaže pod nje naslovom v oklepu létница 1835, misliti je, da je to nje rojstveno leto. Ponatisnena je potem v „Klasji“ 1866. l. na str. 231—235 po „Čbelici“, in nekatere poprave jej tam nikakor ne delajo kvare. G. Ulrih bi stvoril slovenskemu občinstvu veliko ljubáv in ob jednem koristil slovenskemu slovstvu, ako omenjane pesni rokopis objavi prav od besede do besede. To je tem važneje, ker njega rokopis te pesni ni unicum, kakor svedoči odlomek iz pisma mojega čestitega znanca, nemškega pesnika, viteza dr. L. A. Frankla, ki mi je pisal, zbirajóč gradivo za životopis A. Grünov, lani 19. dné julija meseca poleg družega:

„Ich finde ein Gedicht „Nebéška procésija“ unter den Schriften Anastasius Grüns vor.

Nun sind mir, der ich der czechischen Sprache kundig bin, wol einzelne Wörter verständlich, vom Sinn des Ganzen verstehe ich vollends nichts.

Sie können mir eine Erklärung geben, ob das Gedicht ein Volkslied ist, das in irgend e'ner slov. Liedersammlung vorkommt, oder ein Gedicht von einem modernen Dichter.

Eigentlich interessirt mich das Gedicht nur darum, weil es, vielleicht ganz zufällig, in einem von Dr. Franz Prešern an Anast. Grün gerichteten Briefe liegt, welch Letzterer ganz geschäftlich, keinerlei Beziehung auf das Gedicht enthält, und doch wäre es möglich, dass es von Prešern ist, weil es der Empfänger gerade in diesen Brief gelegt hat, was übrigens auch ganz zufällig sein mag.“

Te mnogostranski spomina vredne besede poleg družega tehtovito dokazujejo, da se nahaja še jeden rokopis „Nebéške procésije“, in sicer v rókah nemškega pesnika, iz katerih bi se morebiti dobil, ako se možu potiplje prava žila.

Zanimivo bi zatorej bilo, če se objavi najprej Ulrihov rokopis, da bi ga čitatelji primerjali s prvim natisom, na katerega jedino se je bilo móči opirati 1866. l. izdajateljema „Klasja“. Izkušati hočem tudi jaz, da dobodem oménjeni drugi